UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Sexta, vtru[m] re[us] extra p[ro]uincia[m] sit producendus? Sol. non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

vt.ꝫ.ij.q.vj.placuit vt pbri.C.de iuriſ.om.iudi.nemo. et ex̄ de fo.cōpe.ſi q̄s.qꝺ negāt quidā/ꝛ dicūt aſſocian= dum epm: vt.ꝫ.q.iij.offeratur.in auk.vt diffe.iudi.§.ſi vero.col.ix.C.de iudi.apertiſſimi.

tet.l.j.vl' cū eſt queſtio de fide.xxiiij.q.j.quotiēs.Tra= hik ei ꝑpt loci opportunitatē ad aliā ꝓuīciā.xxiij.q.ij.et inte= ſiue.Itē ꝓpter appellationē.Itē ꝑpt iuſſionē pape: vt riā [illegible] .j.e.q.vnaqueqꝫ.ꝛ ca.peregrina.vt ptꝫ in verſibus hic at[illegible] notatis. Contractus, crimen, reus, et res, religioqꝫ.alter

a ❡ Et ſi manifeſta. Argu. ꝙ notoriū crimen nō obeſt petenti reſtitutio= nem. † Ad idez ex̄ de reſti,ſpo.itē cū quis. ꝛ ꝙ in noto= rio crimine etiam iudex recuſak. ar. cōtra ex̄ de appel. propoſuit.

† ad hꝰ facit qꝺ no. In= no.ex̄ ꝺ excel. ꝑ la.iter. iu ꝑn.

b ❡ Veniat. hec ē ſcꝺa authoritas

c ❡ Tunc egro= tantibus.i.debili= bus in fide.

d ❡ Et teſtes.ꝓ= pter hoc inducit Gra.capitulum.

e ❡ Qꝫ ſi in iudi= cio.vba Nicolai.

f ❡ Hinc Iuſti= nianꝰ. Tertia au= thoritas.

g ❡ Inchoetur. Nō tñ ſemꝑ ante litis cōteſta.vt di= xi.ꝫ.e.q.iij.offera tur.vſqꝫ ad tridu= um autez cogitur alios eligere.C.de iu.l.vlti. Sed tñ il la lex loquik qñ eli gūtur iudices ad cauſaz principalē audiendā.vñ ſecꝰ videk ſi eligantur ad ꝓbādā cauſam recuſatiōis. Quid

to ad iudiciū reuocandū diri= gitur: et ſi manifeſta[a] ſibi offi= ciāt crimina, tñ ſue eccl'ie red= di ꝑcipik: quāto magis Igna tius: q nō a pr̄iarcha, ſꝫ potiꝰ ipſe exiſtēs pr̄iarcha minime debuit eccl'ia ꝓpria priuari, ꝛ inimicis et ſuſpectis iudicibꝰ decernentibus expoliari.

❡ Veniat[b] ꝛ facundiſſimꝰ no ſter pater papa Gelaſiꝰ here ticoꝝ expugnator fortiſſimꝰ: et q̄d de cōſtantinopolitanis ep̄is more ſolito tūc egrotan= tibus[c] dixit, etiam nūc nobis ediſſerat. Quero (inq̄t) ab eis iudiciū qꝺ pretēdūt, vbi nam poſſit agitari: an apud ipſos, vt iſdem inimici ſint ꝛ teſtes[d] et iudices: Sed tali iudicio nec hūana debēt cōmitti ne= gocia. Qꝫ ſi i iudicio[e] vbi iſdē ſunt inimici q̄ iudices nec hu= mana cōmitti debēt negocia: quāto minꝰ diuina.i.eccl'iaſti ca, qui ſapiens eſt intelligat.

❡ Et reuera hinc Iuſtinia= nus[f] īꝑator pius legibus ſuis promulgaſſe dignoſcik dicēs. Liceat ei qui ſuſpectū ſibi iu= dicem putat, anteqꝫ lis ichoe tur[g] eū recuſare, vt ad alium recurrak. ❡ Nam quodāmo do[h] naturale eſt ſuſpectoꝝ iu dicū inſidias declinare, et ini= micoꝝ iudiciū velle refugere.

❡ Hinc[i] ſanctus Ioānes os aureū cōcilij ꝯtra ſe cōgrega= ti renuit ītrare[k] collegiū. Ptꝫ ergo ꝙ et ſi manifeſta ſint cri mina alicuiꝰ: tñ accuſatiōe ini mici cōdemnandus non eſt.

❡ Queſtio.vi.

S Xtra ꝓuīciā[l] aūt reus nul latenꝰ eſt pro ducendus.

❡ Vñ Fabia. papa ſcribit Hilario ep̄o.

❡ Vbi crimē admittitur, ibi cauſa ventiletur.

I Bi[m] ſemꝑ cauſa[n] aga= tur, vbi crimē admittik

Vir, ratio ſimilis, ep̄iſcꝰ vel prouocat, atqꝫ q̄ dom recuſat. Excellit, ciliū nō iuſſus, vel ſi cōſeñ hꝫ exi= tit vterqꝫ. Cōtra= iū ep̄a= ctus.ff.de iudi.he tum: ī res abſēs. Crimē: ſubeo vt hic/et.C.vbi de rñdere crimi.agi opꝫ.l.j.tenek: Reus: qr actor dꝫ q: rōne foruz rei ſequi: vt cl'icaꝛ .j.ea.l.neminē. Et ſortitur res.argu.ex̄ de fo.foꝝ tꝰ compe.ſane. Reli: C.ꝺ ep̄i gioqꝫ: vt cā iuriſ: ſc.ꝛ de patronatꝰ et deci= ri.auk. marū.ex̄ de iudic.cleric'. quāto.ꝛ.c.decerni et ſicē mus. Vir, qr vxor no. In= foꝝ viri ſequitur. no.ex: ff.de iuriſ.om.iu.tra de l.penul. Ratio ſi: ꝓui.ex milis.i mutua re: ore, conuētione.ex̄ de mu.pe.ex literis. Vel ꝓuocat.j.e.pe regria iudicia. At qꝫ recuſat.ex̄ ꝺ fo, cō.ſi q̄s ꝯ clericū. Excellit qr ep̄s nō deponik niſi a pa= pa.j.e.ꝯſuls. Iuſ= ſus.j.e.vnaqꝗ ꝓ= uicia.ꝛ.c.vltra ꝓ= uinciarū. Vel ſi cō ſentit vterqꝫ.ff.de

ſūt iuris ſit de ſuſpecto iudice, dixi in conſtitutione illa extra de appella.vt debitus.et ca.cum ſpeciali.

h ❡ Nam quodammodo. Alia ratio.

i ❡ Hinc ſanctus. Hoc eſt ſecundum exemplum.

k ❡ Intrare. Miſit tamē excuſatorem forte: vel ideo non venit, quia citatio non tenuit.

E Xtra prouinciā. ❡ Hec eſt.vj.q.in qua ꝓbat magi ſter ꝙ vnuſquiſqꝫ debet a iudice ꝓprio iudicari/ niſi ex cauſa fuerit appellatū. ꝓbat etiā ꝙ ep̄s nō debꝫ deponi niſi a ſolo papa. Et diuidik in tres ptes: in ꝑma qꝫ arū ꝓbat ꝑ.ix.authori.ꝙ vnuſquiſqꝫ dꝫ a ſuo iudice iudicari. Scꝺa ibi: Aliqñ. Tertia ibi: Alꝰ aūt. Io.ꝺ f.

❡ Caſus. Hic intitulak.vj.q.qua queritur an reus ſit extra ꝓuīciā ꝓducēdus vt corā ſuo iudice nō ꝯueniak ſed corā alio. Et certū eſt ꝙ nō: vt ꝓbak ꝑ ſequētia, niſi in caſibus qui notank in ſumma huius queſtionis.

† xj.q.j. ſi q̄s cle ricus.ꝛ ca.pla= cuit.et ca.qui= cūqꝫ. ‡ Vñ ſi clericꝰ duoꝝ ep̄oꝝ

l ❡ Extra prouinciā. Regulariter quilibet coram ſuo iudice eſt cōueniendus: vt.ꝫ.e.pulſatus.et.xj.q.j.expe= rientie.alioquin penā patiatur † actor.xj.q.j.inolita.et ca.placuit.ꝛ.C.de iuriſdi.om.iudic.l.in criminali. Sed fallit ratione poſſeſſionis.ex̄ de foro cōpeten.ſane.ꝛ.C. vbi de poſſ.agi oportet.l.j.et.C.de pred.minoꝝ.ſi pre= dium. Item rōne cōtractus.ff.de iudi.heres.ex̄ de fo. cōpe.romana.§.contrahentes.lib.vj. Item rōne crimi nis cōuenitur quis vel vbi deliquit/vel vbi inuenitur, vel vbi domicilium ‡ habet.C.vbi de crimine agi opor=

iu.oīm iu.eſt receptū.ꝛ.ij.q.vij.nos ſi. Itē in feudo.ex̄ de iudi.ceterū. Item ſi ſecularis iudex eſt negligēs.ex̄ de fo.cōpe.lꝫ. Itē in ſcholaribus: vt in cōſtitutione Fe= derici.C.ne fil.pro patre.auk.habita.de hoc inuenies per Azonem in ſumma.

I Bi em̄.¶ Caſus. Queſiuit Hilarius ep̄s vbi cau= ſa criminalis debet agi: ꝛ qualem penā calumnia tor patiak. Et rñdet papa ꝙ cauſa ſemꝑ dꝫ agi vbi cri= men cōmittik: ꝛ calūniator dꝫ pena talionis puniri.

m ❡ Ibi ſemꝑ.vel vbi domiciliū hꝫ, vel vbi reperik.C. vbi de cri.agi opor.l.j.ſꝫ ſi grauiꝰ ē crimē/remittik pu= niendus ad iudicē vbi deliq̄t.ſi eſt leuiꝰ, ibi pōt puniri: vt i auk.vt nulli iu.§.ſi ꝓ coḡſcak.col.ix.ꝛ.§.ſꝫ ſi illꝺ.ꝛ ff.de re mi.deſertorē.l pñ. Nec admitto illꝺ qꝺ q̄dā di= cūt ꝙ ſemꝑ ꝑmo coḡſcat iudex ex ꝓuicia de q̄ reꝰ eſt, an crimē cōmiſerit: ꝛ poſtmodū remittat eū ad iudicē vbi deliq̄t: qr iudex vbi deliq̄t, coḡſcet ꝛ puniet crimē.ff.de accu.l.vlt, pōt tñ ſi vult trāſmittere eū puniēdū cū lr̄is ſuis ad ſue ꝓuicie iudicē.qꝺ tñ nō facit niſi ex cā.ff.de cuſto.ꝛ exhi.reo.nō dubiū.ſicut Pilatus remiſit Chꝛi ſtum ad Herodem. Sed nunquid idem in clerico.vt ſi clericus Mutineñ.delinquat in dioceſi Bononieñ.ſit iudicandus et deponēdus a Bonoñ.ep̄o: Reſpō.vt ex̄ de foro cōpe.poſtulaſti.ꝛ ca.j.ff.de cuſto.et exhi.re.de militibus.ꝛ.ff.de accuſa.l.vlti.

Crimē noſtꝰ vbi dꝫ puniri.

n ❡ Cauſa. Sed quid ſi metropolitanꝰ vel alter ep̄s=

ſcopus deliquit in alterius dioceſi: nunquid ab illo poteſt puniri? Arg. ꝙ nõ. ix. q. iij. ſi autem. ⁊ in auten. de defen. ciuita. §. non habente. col. iij. xxj. diſt. inferioꝛ. et ca. nolite. extra de ſenten. excommu. a nobis. ff. de arbi. l. iij. in fi. Sed contra. C. vbi de crimi. agi oportet. auk. qua in prouincia: et reatus omnem huiuſmodi honorẽ excludit: vt. C. vbi ſena. vel claris. l. j. in fi. ⁊. xvj. q. iij. placuit. i fine. † Item pone ꝙ ſic tulerit eps̃ ſententiam: Qui hoc fecit, ſit excõmunicatus. dicit Hug. etiam ſi archieps̃ hoc fecit in dioceſi epiſcopi, eſt excõmunicatus nõ ab homine, ſed a canone: quia ſententia ſequitur factũ iam damnatum. xxiiij. q. j. ca. j. ij. et iij. Sed contra extra de ſenten. excommu. a nobis. j. Laurentius dicit ꝙ archiepiſcopus non ſit de foro illius: cum ipſe ſit iudex oꝛdinarius totius prouincie. ix. q. iij. ca. ij. lxxv. diſt. quoniã. vnde eum non poteſt excommunicare: ſed aliũ quẽlibet epiſcopum poteſt excõmunicare, nõ tamẽ deponere. Jo. Ego credo Hug. bene dicere: quia propter crimen efficitur archiepiſcopus ſubiectus epiſcopi propter rationes ſuperius allegatas. B. ff. de off. preſi. l. iij. de hoc per B. extra de ſen. excõmu. a nobis. j. Jo.

Metropolita: nº delinquens i aliena dioceſi an poſſit ibi puniri. † Huic gl. Jo. ie ſtãdũ ẽ ſm H. et B. vt no. ex̃ ď rap. c. j. et idem ibi not. Goffre. Ar. ff. ď off. pſi. l. iij. et idẽ ſentit hic Jo. ď f.

et qui non pꝛobauerit qď obiecit: penam quã intulerit, ipſe patiatur. Item.

Accuſatus non niſi in foro ſuo audiatur.

Si quis epõꝛũ ſup certis accuſaꝛ criminibus: ab oĩbus[a] audiaꝛ qui ſunt in pꝛuincia ſua epĩs, qꝛ nõ opoꝛtet accuſatũ alibi q̃ʒ i foꝛo ſuo audiri. Exceptio[b] autẽ foꝛi dilatoꝛia eſt: atq3 ideo in initio litis debet opponi et pꝛobari: peremptoꝛias autẽ exceptiones vt ſunt pꝛeſcriptiões lõgi tẽpoꝛis, ſufficit in initio litis conteſtari.

Item. De eodem.

Pulſatus ante ſuum iudicẽ cauſam dicat: ante non ſuum iudicem pulſat⁹ (ſi voluerit[c]) taceat[d]: pulſatis vero quotiẽs appellauerint, inducie dentur.

Hoc autẽ qď de loco dictũ eſt, tũc intelligendum eſt cum veritas cauſe non niſi in loco admiſſi criminis depꝛehendi põt: aut niſi altera pars iudiciũ maioꝛis pſone interpellauerit: ſiue declinãdo iudiciũ, ſiue releuando ſententiam.

Unde Stephanus ſancte et apoſtolice atq3 vniuerſalis eccleſie Romane epiſcop⁹ ſcribit omnibus epiſcopis.

Intra prouinciam et a cõprouincialibus tantum cauſa eſt audienda.

Ultra pꝛouinciarũ terminos accuſandi licentia nõ pgrediaꝛ: ſed oĩs accuſatio intra pꝛouinciã audiaꝛ, et a cõpꝛouincialibus terminetur, niſi tm̃ ad apoſtolicam ſedem fuerit appellatum.

Item Sixtus papa.

A cõpꝛouincialib⁹ accuſatus vel iudicatus, apoſtolicã ſedem appellet.

Accuſatus vel iudicatus a cõpꝛouincialib⁹ in aliqua cauſa eps̃ licẽter appellet et adeat apoſtolice ſedis pontificeʒ, qui aut per ſe, aut p vicarios ſuos retractare eius negocium pꝛocuret. Et dum iterato iudicio ponti

Si quis epiſcopoꝛum. ¶ Caſus. Queſitum fuit ſi epiſcopus accuſatur ſuper aliquibus criminib⁹, coꝛam quibus debet accuſari? Et reſpõdet papa ꝙ coꝛam epiſcopis eiuſdem pꝛouincie, ⁊ non alibi. Sequẽs autem §. patet.

a Ab omnib⁹. Ad minus a duodecim: vt. j. e. q. viij. ſuggero. xv. q. vij. felix.

b Exceptio. Exceptionũ alia eſt dilatoꝛia, alia peremptoꝛia, alia media, ſiue mixta. Dilatoꝛiarum, alia declinatoꝛia iudicij, alia dilatoꝛia ſolutionis. Declinatoꝛia iudicij in pꝛincipio litis eſt pꝛoponenda et pꝛobãda: vt extra de ſententia ⁊ re iudica. inter monaſteriũ. et. C. de exceptio. l. vltima. Niſi exceptio illa de nouo ad notitiam eius peruenerit: vt extra de pꝛocura. in noſtra. ⁊ extra de exceptio. paſtoꝛalis. vel niſi de nouo competere ceperit: vt extra de officio iudicis delegati. inſinuante. ⁊. ff. de arbitris. non diſtinguemus. §. cum quidam. ⁊ de tali loquitur hic. Dilatoꝛia ſolutiõis debet ante litem ꝯteſtatã obijci: ſed pꝛobari debet poſtq̃ʒ actoꝛ fundauerit ſuam intẽtionem. C. de excep. ſi quidem. ⁊. C. de pꝛoba. exceptionem. † Peremptoꝛia dicitur que poteſt opponi ⁊ pꝛobari quandocũq3, dum tamen ante ſententiam: vt. C. ſententiam reſcin. non poſſe. peremptoꝛias. ⁊. C. de excep. pꝛeſcriptionem. Media dicitur exceptio que in hoc habet ſimilitudinem cum peremptoꝛia ꝙ poſt litem cõteſtatam poteſt obijci: ſʒ in hoc habet diſſimilitudinẽ cũ dilatoꝛia, quia poteſt quandocunq3 ante ſentẽtiã obijci: vt extra qui matri. accuſa. poſ. ca. per tuas. ſʒ in hoc habet ſimilitudinem cum dilatoꝛia, quia ante litẽ conteſtatam poteſt obijci: vt extra de excep. exceptionem. Sũt adhuc alie exceptiones anomale que etiam poſt ſententiam obijciunꝛ vt exceptio velleiani, et macedoniani, ⁊ armate militie, de quibus agitur. ff. ad macedonianũ. tametſi nõ. ⁊. C. de iuris et fac. ignoran. l. j.

Excep: tiões ſũt multiplices ⁊ varijs tpibus oppo: nende.

† Q8 ⁊ ďr q̃ an nua ſũt ad agẽdũ: ppetua ſũt ad excipiẽdũ: vt. ff. ď doli excep. l. pure §. vlti. C. ď excep. licʒ ſicẽ exaudiendũ. ſ. ſi exceptiones ꝯgruo tpe p ponanꝛ ẽʒ gof. qui ita no. i p̃di. dec. ex̃ ď excep. paſtoꝛal. i fine.

Pulſatus. ⁊c. ¶ Caſ⁹. Dicitur in hoc cap. ꝙ ſi quis coꝛam ſuo iudice fuerit vocatus, debet coꝛam eodem reſpondere: ſed coꝛam alieno iudice vocatus, non reſpondeat niſi velit, ſed ſuum pꝛiuilegium allegabit. Appellanti vero debent inducie dari ad ſuã appellationem pꝛoſequendam.

c Uoluerit. Non tamen a contrario ſenſu argumẽteris: vt. xj. q. j. placuit. ⁊. j. e. neminem. † Sed hic loquitur de eo qui habuit ꝯſenſum ſui epĩ: vt. xj. q. j. clericũ. et ca. nullus. ex̃ de fo. cõpe. ſignificauit.

d Taceat. Sed hoc foꝛte cum habet cõſenſum ſui epĩ: vt. xj. q. j. clericũ. Nec obſtat. j. e. nõ liceat. ex̃ de fo. cõpe. ſi diligenti. ⁊. vj. q. iij. deniq3.

† Et ca. non liceat. vj. q. iij. deniq3. Archi.

Hoc autẽ. ¶ Caſus. Iſte §. reſpicit illud ca. vbi ďr ꝙ ſemper cauſa agitur vbi crimen cõmittitur. Sed dicit Gratianus, hoc verum eſt cum alibi de crimine liquere non poteſt: ⁊ hoc allegando dicit, vel niſi ad maioꝛẽ iudicem recurratur per appellationem vel per recuſationem pꝛimi iudicis.

Ultra. ¶ Caſus. Dicitur in hoc ca. ꝙ vltra ſuam pꝛouinciã reus trahi non debet vel accuſari, niſi ad papam fuerit appellatum.

Accuſatus. ¶ Caſus. Quidam eps̃ accuſatus fuit et cõdemnatus a cõpꝛouincialibus epĩs. Ille volebat appellare ⁊ retractare iudiciũ: queriꝛ an poſſit?

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

feꝝ cauſam ſuam agit: alius in eius loco[a] nō ponaꝛ aut ordineíur ep̄s: qm̄ q̄ꝫ cōprouincialibus ep̄is accuſati cauſam ep̄i liceat ſcrutari: non tamen definire[b] incōſulto Romano pontifice permiſſum eſt.

Item Damaſus papa Stephano archiep̄o. De eodē.

DIſcutere ep̄os, ⁊ ſummas cauſas eccl'iaſticorū negociorū metropolitano vna cum oībꝰ cōprouincialibꝰ ſuis, ita vt nemo ex eis deſit, ⁊ omnes in ſinguloꝝ concorditer negocijs cōueniant, licet. Sed definire eoꝝ atq́ꝫ eccleſiarū ſummas querelas cauſarū, vel damnare epiſcopos abſq́ꝫ huius ſedis authoritate minime licet: qm̄ omnes appellare, ſi neceſſe fuerit, ⁊ eius fulciri auxilio oportet.

Item Eleutherius papa.

Cōprouinciales ⁊ metropolitani epiſcoporū cauſam audire, ſed definire nō poſſunt.

QUāuis liceat apud cōprouinciales ⁊ metropolitanos atq́ꝫ primates ep̄orum ventilare accuſationes vel criminationes: non tamē licet definire ſine huiꝰ ſancte ſedis authoritate: ſicut ab apoſtolis, eorūq́ꝫ ſucceſſoribus multorū conſenſu ep̄orū iam definitum eſt: nec in eorū eccleſijs alij aut preponanꝛ aut ordinenꝛ, anteq̄ꝫ hic eorū iuſte terminenꝛ negocia. Reliquoꝝ vero clericorum cauſas apd̄ cōprouinciales ⁊ metropolitanos, ⁊ primates, et ventilare, ⁊ iuſte finire licet.

Item Leo ep̄s vrbis Rome Anaſtaſio ep̄o Theſſalonicē.

Ante apoſtolici cenſuram in cauſis ep̄oꝝ non eſt definitiua ferenda ſententia.

MUltū ſtupeo frater chariſſime, ſed et plurimū doleo, ꝙ in eum de quo nihil ampliꝰ iudicaueris, q̄ꝫ ꝙ euocatus adeſſe differret, vt excuſationē infirmitatis[c] oſtenderet: tam atrociter et tam vehementer potueris cōmoueri, preſertim cū etiā ſi tale aliquid mereret, expectandū tibi fuerat q̇d ad tua ꝯſulta reſcriberemus. Sed ⁊ ſi q̇d graue intolerandūq́ꝫ cōmitteret noſtra erat expectanda cēſura: vt nihil ipſe prius decerneres, q̄ꝫ quid nobis placeret agnoſceres: vices em̄ nr̄as ita tue credidimꝰ charitati, vt in partem ſis vocatꝰ ſolicitudinis, nō in plenitudinem poteſtatis. Unde ſicut multū nos ea q̄ a te pie ſunt curata, letificant: ita nimiū ea que perperam ſunt geſta, contriſtant.

Item Julius papa orientalibus epiſcopis.

Preter cōſciētiā Romani pontificis, nec ꝯcilia celebrari, nec ep̄m damnari oportet.

DUdum a ſanctis ap̄l'is ſucceſſoribuſq́ꝫ eoꝝ in antiquis decretū eſt ſtatutis, que hactenus ſctā ⁊ vniuerſalis apoſtolica tenet eccl'ia, nō oportere preter cōſciētiā Romani pontificis ꝯcilia celebrari, vel ep̄m dānari: qm̄ ſanctā romanā eccleſiā primatū oīm eccleſiarū eſſe voluerunt[d]. Et ſicut beatꝰ Petrꝰ apoſtolꝰ primus fuit oīm apoſtolorū, ita et eccleſia ſuo noīe conſecrata (dn̄o inſtituente) prima ſit, et caput ceterarū; ⁊ ad eā quaſi ad matrē atq́ꝫ apicem oēs maiores eccleſie cauſe et iudicia ep̄oꝝ recurrant, et iuxta eius ſententiam terminū ſumant, nec extra Romanū quicq̄ꝫ ex his decerni debere pontificē.

Aliquādo incōſulto Romano pontifice pleriq́ꝫ ep̄orum damnati inueniūtur, et alij in

Et reſpondet ꝙ ſic: ⁊ donec iudiciū eius pendet, alius nō ſubſtituaꝛ: qm̄ licet ep̄i cōprouinciales poſſint cauſam criminalē ep̄i examinare, non tamē poſſunt definire incōſulto papa.

a Loco. viij. q. iiij. nonne.

b Nō tamē definire. ſuſpendere ⁊ excommunicare pōt metropolitanus. xij. di. de his. xj. q. iij. ſi q̇s ep̄s. et. xviij. diſti. propter. Item abſoluere pōt ſm̄ pleroſq́ꝫ ꝯ ſi eſt innocens. C. vbi ſena. vel clariſ. l. iij. Jo. Ego cōtrariū credo, vt hic: ⁊. v. q. iiij. ca. j. ⁊ ca. ij. B. Sed obijciꝛ. vj. q. iij. deniq́ꝫ. ⁊. xxj. q. v. ſi quis a proprio. vbi diciꝛ ꝙ p̄mas vel conciliū deponit ep̄m. Sꝫ illud fuit de licentia pape. Uel loquiꝛ ſm̄ ea tēpora q̄n cauſe ep̄oꝝ nō deferebantur ad ſedem apoſtolicā. xix. di. ſi Romanorum.

Quanuis. Caſus. Queſitū fuit a papa vtrū cōprouinciales ep̄i, vel archiepiſcopi, vel p̄mates poſſent definire cauſas criminales epiſcoporum. ⁊ reſpondeꝛ ꝙ non ſine authoritate ſpeciali pape, licꝫ poſſint eas examiare. Sic ſtatutū fuit a tēpore ap̄l'oꝝ, ⁊ eoꝝ ſucceſſoribꝰ: et donec papa cauſas eorū definiat, alij loco eoꝝ non ponātur. Cauſas v̄o aliorū clericoꝝ, ⁊ definire ⁊ vētilare p̄nt.

Multū. Caſus. Anaſtaſius metropolitanus Theſſalonicen̄. citauit quendam ſuū ſuffraganeū vt veniret aduerſario reſponſurus: ille v̄o nō venit, infirmitatis cauſam pretendens. Cōſuluit Anaſtaſius papam quid de eo faciēdū eſſet: ſed tamē pendēte ꝯſultatione ipſum depoſuit, eo ſolo ꝙ vocatus nō venit. Leo ergo commendat eū in bene factis: ſꝫ in hoc facto vehementer eū redarguit duabus rōnibus. Una eſt q̄r pendēte conſultatione nil debuit feciſſe, ſed expectaſſe q̇d papa rn̄diſſet. Alia eſt, quia ⁊ ſi peccatuꝫ commiſiſſet, ppter quod deponi deberet, a ſolo papa erat deponendꝰ.

c Infirmitatꝭ. Hec eſt iuſta cauſa abſentie: vt eꝫ de pcur. querelā. quid de hoc iuris ſit, dicam. v. q̄one iij. ca. j.

Dudū. Caſus. Orientales ep̄i in duobus delinquebant: ſcꝫ in cōgregādis conciliis vniuerſalibꝰ et deponēdis epiſcopis abſq́ꝫ licentia pape. Sed docet Juliꝰ papa ꝙ hoc facere nō debent: q̄r conciliū ⁊ oēs maiores cauſe ſoli romano pōtifici reſeruanꝛ: q̇ vice Petri apoſtoli oībus principatur, ⁊ caput eſt oīꝫ aliorum.

d Uoluerunt. Sic ergo concilia dederūt primatuꝫ Romane eccleſie. q̇d verū eſt ſecundario, ſꝫ ipſe Chriſtus p̄ncipaliꝛ: vt. xxj. diſtinct. q̄uis. xvij. diſtin. §. hinc etiam. ⁊. ix. q̄. iij. aliorum.

Aliquādo. Hec ē ſecūda pars queſtionis in qua diciꝛ ꝙ quandoq́ꝫ pro bono pacis et pro vitando ſcandalo ſuſtinet papa epiſcoporū de-

ꝯ vt B. ⁊ hu. ⁊ idē no. xij. diſ. ca. ij.

Xp̄s eccl'ie romaneq́ꝫ matuꝫ dedit,

ij. pꝰ.

eorum locũ ſubrogati, quorũ damnationẽ et ſubrogationẽ pro bono pacis ex diſpẽſatione toleraſſe legitur eccleſia.

Unde Nicolaus papa Salomoni regi Britonum.

¶ Quorũdam epõꝝ depoſitionem cõtra cõſciẽtiam Romani pontificis factã, pro pace tolerauit eccleſia.

Hec quippe eſt ordinatio dei pr̃is tui, et hec eſt lex eccleſie matris tue, videlꝫ vt oẽs epõs regni tui ad Turonenſem archiepiſcopũ mittere nõ detrectes: ipſiuſqꝫ iudicium poſtulare non dedigneris. ipſe em̃ eſt metropolitanus: ⁊ oẽs epĩ tui regni ſuffraganei[a] eius ſunt: ſicut conſcriptiões predeceſſorũ meorum euidenter oſtendũt: qui ꝑdeceſſores tuos, quia illos ab ipſius cura ſubtraxerant, forti inuectione corripere ſtuduerũt: Quis nec nr̃a ſcripta ſup hac re miſſa deeſſe videãtur. Cũqꝫ corã deſignato turonice eccleſie preſule et integro numero collegarũ, id eſt duodecim epõꝝ celebrato cõuẽtu fuerit eiecti epĩ regulariter examinati, apparueritqꝫ ꝙ canonice fuerint eiecti, epiſcopis ipſis in ſua deiectione manẽtibus, qui in locis eorũ conſecrati ſunt, potuerũt vtiqꝫ epiſcopatꝰ honore potiri. Quod ſi epĩ eiecti inſontes fuerint declarati: his amotis[b] q̇ illis ſubrogati[c] ſunt, eccleſias ſuas ipſi recipiant. Nam cum anteceſſores mei preſules electionem eorum epiſcoporum qui ab eccleſijs ſuis ſunt expulſi, nec admiſerunt nec approbauerunt: nec ipſos qui eis ſubrogari poſſunt, viuentibus illis legitimos epiſcopos dixerunt[d]. Sane ſi ad turonenſem forte archiepiſcopum mittere prefatos epiſcopos dedignaris, ſtudeas duos epiſcopos de expulſis[e], et duos de ſubrogatis vna cum eccleſie tue legato ad apoſto-

positiones: dũ tamen al's cauſa ſubſit pro qua poſſent deponi a papa. ⁊ hoc probatur per ca. ſeq. Jo. de fan.

¶ Caſus. Dictum eſt. ſ. in multis ca. ꝙ ſolus papa dꝫ epiſcopos deponere. alioquin quod factum erit, irritabitur. Nunc oſtendit Gra. ꝙ multotiens Romana eccleſia ab alijs depoſitos ⁊ alios loco eorum ſubſtitutos pro bono pacis tolerauit. qđ ꝓbatur ſeq. ca.

Hec quippe. ¶ Caſ. Doleñ. eccleſia dixit ſe eſſe archiepiſcopalem, ⁊ oẽs epõs Britannie ſuos eſſe ſuffraganeos. huius partem fouebat Salomon rex Britonũ. Sed Turoneñ. ecõtra dicebat: ſcꝫ omẽs epõs Britãnie ad ſe ſpectare: cuius partem Carolus tuebatur. Contigit aũt ꝙ Dolẽſis ad fauorem ⁊ metum regis Salomonis quoſdã epiſcopos depoſuit: ⁊ alios loco eoꝝ ſubrogauit. Turoñ. vero ꝯqueſtus eſt de hoc pape: ⁊ ſup hoc ꝑuilegia oſtẽdebat, per que docebat ꝑfatos epõs ſibi fore ſubiectos. Precipit igitur papa Salomoni, vt oẽs epiſcopos ſui regni nõ differat mittere ad Turoneñ. archiepiſcopũ: maxime cum videatur ad eum ſpectare: quatenus corã ipſo appareat an ipſi epĩ quo ad delicta et ſi nõ q̇ ad ordinem: ſint canonice deſtituti, ⁊ alij legitime ſubſtituti. quod ſi hoc nõ vult, mittat Romã duos de expulſis, et duos de ſubrogatis cum legato eccleſie ſue: vt ibi veritas ſuper hoc negocio cognoſcat: queſtione tamẽ de ſede metropolitana reſeruata donec inter Salomonẽ et Carolum pax reformet. Uerum ſi de hoc ipſo velint cognoſci: mittant Romã quatenus apoſtolico libramine que ſit archiepiſcopalis eccleſia innoteſcat, vt deinceps nulla poſſit dubitatio remanere.

a ¶ Suffraganei. i. pro ſuffraganeis ſunt habẽdi: q̇a ille fuit in poſſeſſiõe. ⁊ ita erit vſqꝫ ad ſniam. xvj. q. iiij. volumus. Et ita nõ eſt hic arg. interlocutoriam nõ obeſſe. Uel dic ꝙ ideo non obeſt: qꝛ nõ agebat ad hoc, ſed de hoc ſolum an epĩ eſſent iuſte deiecti. i. an crimen ab ipſis cõmiſſum eſſet deiectione dignũ. argu. ad hoc. j. e. ca. ibi: Nihil em̃ quero ⁊c. ⁊ ꝙ interlocutoria nõ obſit, habes. ff. de his qui ſui vel alieni iuris ſunt. l. penul. et extra de ordi. cog. cum dilectus. Nõ em̃ quicquid iudex profert eſt habendũ pro ſententia: vt. C. de ſenten. et interlo. om. iudi. ex ſtipulatione. et. C. cõminationes et epiſtolas. l. j. tamen per interlocutoriã bene aliquid determinatur et tranſit in rem iudicatam, ſicut definitiua ſententia: vt extra de elec. cum dilectus. in fine. et extra de teſti. ſignificauerunt. ⁊ extra de ſentẽ. ⁊ re iu. cum inter. ⁊ quandoqꝫ ius facit: vt. ff. qđ met. cau. metum. §. ſed qđ pretor. Sic ergo ſemꝑ eſt conſiderandũ ad quid agatur: ⁊ an iudex incidenter, vel tacite, vel expreſſe, vel definiendo, vel interloquendo aliquid dicat: vt extra de preſumpt. afferte. extra de teſti. veniẽs. C. de his qui no. infa. interlocutio. ⁊. ij. q. iij. §. notandum. ij. ⁊. xxij. q. ij. queritur.

b ¶ His amotis. Sed quare nocet ſententia pro deſtitutis lata, ipſis ſubſtitutis: cũ res inter alios acta alijs nõ preiudicet: vt ex̃ de fi. inſtru. iter dilectos. ⁊ eſt contra illud quod eſt. ff. de adul. denunciaſſe. et extra de adul. ſignificaſti. ſed hoc eſt propter cauſe coherẽtiam. ſic. vij. qõ. j. preſentiũ. ⁊. lxxxj. diſt. tantis. in fi. ⁊ xlv. diſtin. diſciplina. nam ſi pronunciatum eſt Petrũ eſſe virum Marie per cõſequẽs probatum eſt Martinum nõ eſſe. extra de ſpon. ex parte. vides em̃ ꝙ cauſe eligẽtium ⁊ electi ſunt cõnexe: quia lata ſententia contra electores preiudicat electo, licꝫ abſenti: vt extra de elec. dudum. j. in fine. niſi appelletur ab altero illoꝝ: vt extra de offi. iudi. delega. ſuper eo. aliud videtur eſſe inter preſentantem ⁊ preſentatũ. Nam tunc ſententia lata ꝯtra vnum nõ nocet alteri abſenti: vt extra de elec. querelam. hoc ideo eſt, qꝛ illorũ cauſe ita ſibi non coherent. Uel dic ꝙ nunqꝫ ſentẽtia preiudicat alij, niſi preſens fuerit. arg. liiij. diſt. ſi ſeruus.

c ¶ Subrogati. Arg. ſi aliqua duo ſunt connexa: prohibito vno prohibitum eſt et reliquum. ſic. xxxj. diſtin. ſi laicus. xxvj. diſtinc. deinde. xxxiiij. diſtinct. ſi quis viduam. ⁊. viij. diſtin. quo iure. j. qõne. iij. ſi quis obiecerit. extra de hereti. fraternitatis. Sic econuerſo aliquid permittitur ratione connexionis: vt. lxxxj. diſtin. cum omnibus.

d ¶ Dixerunt. ſupple, nec ego dico.

e ¶ De expulſis. Sed qualiter poterit cauſa ꝑ ꝓcuratorem criminaliter tractari? forte qꝛ ſic placuit pape. vel hic ciuiliter agebatur. nõ enim aliud agebatur hic niſi an eſſent ſm̃ ordinem iuris depoſiti. ⁊ licet fuerit ciuilis: tamen neceſſarij erant duodecim epiſcopi. ſic. xxiij. diſt. illud. xxxiiij. diſt. quorundam. quia lꝫ non

Situ der. p: nũciat ſtũ debere ꝑſtare a: lineta filio: huic nõ ſit ideo ꝑiudiciũ qn poſſit cogſcere an ſit ſuus ſit. Archi.

Sñia lata ꝯ electores preiudicat electo.

Arg. xliiij. diſti. i. ꝑn cip. vbi de hoc no. ſ. e. q. iij. §. j. ⁊. j. q. j. ſicut chriſtꝰ. Archi.

De hꝰ no. ſ. e. q. viij in ſum.

fuerit cauſa criminalis/tamē fuit de crimine: vnde neceſſaria eſt ſubſcriptio: vt ex̄ de accuſa. ſup his. Uel dic q̄ in cauſa criminali vnus conſocius procurat cauſam alioꝝ: vt ex̄ de dolo et cōtu. cum dilectus. ꝛ. ij. q̄. v. ſtatuit. Item hic habes q̄ ſnīa lata a non ſuo iudice rata poteſt haberi. De hoc no. ix. q. ij. nullus. et. ij. q̄e. vj. ſi quando.

a ¶ Debeant. argu. pro obſequijs tpe litis nō pſtandis: vt. ij. q̄ne. vj. quotiens. ꝛ. xj. q. j. quia. Arg. contra xxiij. q. ij. ſeculares. xxxv. q̄e. vj. multoꝝ. ff. de ope. liberto. opis. Sed hoc ideo hic fuit, q: epi pro liberis ſe gerebāt. als illi debēt obedire qui eſſent in poſſeſſione. viij. q. iiij. nonne. extra vt lite pē dente a memoria. Nec ob. C. de agrico. ꝛ cenſi. litibus. lib. xj. vbi dicit q̄ ſi eſt contentio inter colonum et dominū de fructib⁹, q̄ fructus ſequeſtrantur. ſed illud obtinet cū dn̄s eſt ſuſpectus. Dicas ergo q̄ poſſeſſor ſemp vtitur fructibus lite pendēte: vt. xvj. q. iiij. volumus. niſi in caſu: vt ex̄ de iure pat. ex literis. q̄d intellige verum niſi de hoc ipo queſtio ſit an poſſideat, vel non: vt ex̄ de in integ. reſti. cum veniſſent. in fi. ex̄ de cōſtitu. cum M. in fi. ꝛ. ff. de aqua quoti. ꝛ eſti. l. penul. vnde ſi poſt motam cōtrouerſiam canonici eligāt/non ideo ſtatim caſſatur electio donec cōſtet de iniuſta electione: vt ex̄ de in integ. reſti. ca. ij. in fi. ꝛ ex̄ de cau. poſſeſſio. ꝛ propri. cum eccleſia. Idem dicerem de patrono licet non debeat poſt motam controuerſiam preſentare vel eligere.

Poſſeſſor lite pēdēte fructibus ꝛ vtitur.

iij. ps.

b ¶ Incunctanter. i. decetero. ꝛ ſic planum eſt.

¶ Alſ autē. ¶ Hec eſt tertia pars. q. in qua probat q̄d probatū fuit in prima parte: ſcilicet q̄ vnuſquiſq3 debet a ſuo iudice iudicari. Joan. de fan. ꝛ ſic cōtinuatur. Dictum eſt ſupra in §. aliquando. q̄ pro bono pacis papa tolerauit depoſitiones epiſcoporum ab alijs factas. Nunc vero dicit Gratianus q̄ als niſi pro bono pacis tolerāſſet, irrita eſſet depoſitio: vt in ſeq. ca. dicitur.

Irritam eſſe. ¶ Caſus. Quidam epiſcopi depoſiti fuerunt ſine authoritate pape: et ideo dicit Felix papa irritam eſſe eoꝝ damnationem, ꝛ a ſynodo retractandā: vt oppreſſis oibus ſubueniatur plenarie.

c ¶ Irritam eſſe. Factam ſine authoritate Romani pontificis.

¶ Quod autem ¶ Caſus. Dictum fuit ſupra in ca. hec quippe. q̄ ſuffraganei debēt ire ad iudiciū ſui metropolitani: ſcilic3 ad Turonenſem, et ideo Gratia. vult modo oſtēdere q̄ ſuffraganei iudicium ſui archiepiſcopi declinare nō debent, et ad aliū iudicez ire. Et hoc probat per ſequētia capitula.

licā beati Petri ſedē tranſmittere: vbi digna examinatione premiſſa q̄ legitimi epi ſūt appareāt, ꝛ ſuas ecclīas irregulariter nō amittant. Nihil eñ quero aliud in pſenti negocio definire. Q: vero magna quis ſit metropolitan⁹ apud Britannos cōtētio eſt: l3 nullius memoria teneat vos in veſtra regione vllā habuiſſe metropoli. eccleſiā: tñ (ſi libet) poſtq̄ deus omnipotens pacem inter vos et dilectū filiū noſtrū Carolum regē glorioſum cōſtituerit, facile hoc poteritis aduertere. Q: ſi adeo cōtentioſius creditis agere, ad noſtrū apoſtolatū deſtinare contendite: quaten⁹ nr̄o libramine q̄ fuerit apud vos antiquitus archiep̄alis eccleſia, luce clarius innoteſcat: et deinceps oī ambiguitate reciſa quē ſequi epi veſtri debeāt[a], incunctanter[b] agnoſcant. Nec3 eñ eccleſias dei p diſcordias regum diuiſionis aliqua pati damna neceſſe eſt: cum (quantum ex ſe eſt) pacem quā predicant, ſeruare ſtudeāt in inuicem, et in omnes.

Alſ aūt irrita erit epoꝝ ſententia, ꝛ a ſynodo retractāda.

Unde Felix papa.

¶ Dānatio iniuſta irrita eſt, et in ſynodo retractanda.

Irritā[c] eſſe epoꝝ dānationē ꝛ iniuſtā cēſem⁹, et idcirco a ſynodo retractandā: ita vt oppreſſis ab oīb⁹ in cunctis ſubueniatur cauſis.

Quod autē metropolitanū ſuū cōtemnere, ꝛ alioꝝ iudicium alicui expetere nō liceat: Sixtus papa teſtatur dicens.

¶ Peregrina iudicia in omnibus ſunt ſubmouenda.

Peregrina iudicia (ſalua in oib⁹ authoritate aplica) gn̄ali ſanctione prohibem⁹: q: indignū eſt vt ab extraneis[d] iudicētur qui cōprouinciales et a ſe electos[e] debent habere iudices: niſi fuerit appellatum.

Item Anacletus papa.

Leges eccl̄ie aplica firmamus authoritate: ꝛ peregrina ſubmouemus iudicia. Unde et dn̄s mentionem faciens de Loth per Moyſem[f] loquitur dicens. Ingreſſus es quidē (inquit) vt aduena: nunquid vt iudices?

Item Innocentius papa.

¶ Nulli liceat aliarū prouinciarum iudicium expetere.

Peregrina iudicia. ¶ Caſus. Queſitū fuit a Sixto vtrum valeant ille ſentētie que a iudicib⁹ extraneis proferuntur? Et reſpondet q̄ non: niſi fuerit appellatū, vel papa propria voluntate cauſam delegauerit: quia indignum eſt vt q̄ comprouinciales electos debent habere iudices, ab alienis iudicentur.

d ¶ Ab extraneis. Argu. iudicem ad quem appellatur nō eſſe ordinarium. † vj. q̄e. iij. ſcitote. ꝛ ſic archiepiſcopus eſt extraneus, vt ibi videtur. et extra de offi. iudi. ordi. paſtoralis. Hu. Sed potius eſt hic argumētum contra: quia dicitur hic q̄ oportet habere iudices comprouinciales: et archiepiſcopus eſt comprouincialis. Illa ergo exceptio niſi/ad principium refertur: ſcilicet ad peregrina. et fuit intellectus Gratiani q̄ ſi quis recuſaret metropolitanum/ad comprouinciales iudices recurreret, non ad peregrinos: niſi appellaretur. et hoc eſt quod dicit, et cum cauſa extra prouinciam commiſſa fuerit. I. e. non liceat. ‡

Gen. xix.

† .i.e. neu: et cec⁹ eſt q̄ ď hoc dubitat: cum hoc ſit certiſſimū. ſm Hug.

‡ Iſtas gloſ. ſignant H. ꝛ L. ſup hb. i. e. niſi fuerit appellatū. et melius ꝛ clarius ponit ibi. Ar.

e ¶ Electos. Cum ordinarij ſint ſuſpecti. ij. q. vj. placuit. vel loquitur in cauſa criminali preſbyteri vel diaconi: vt. xv. q. vij. ſi autem.

Leges eccleſie. ¶ Caſus. Anacletus in hoc ca. confirmans cōſtitutiones eccleſie dicit q̄ alienigena iudex eſſe non debet. Et hoc probat exemplo Loth, cui dictum fuit a Sodomitis: Ingreſſus ꝛc.

f ¶ Per moyſem. Q: ipſe Moyſes loquens p ſpiritū dn̄i introduxit in Geneſi Sodomitas ita loquentes.

NOn liceat cuiq̃. ¶ Caſ⁹. Queſitũ fuit vtrũ ep̃o liceat agere vel rñdere ſub iudice nõ ſuo. Et rñ. ꝙ non, ſalua tamen in oib⁹ Romane eccleſie reuerentia: quod ſi facere preſumpſerit, deponatur. per forum, rei ſequatur: niſi fuerit appellatum ad maiorem iudicem, vel niſi ad iuriſdictionẽ maioris iudicis datus fuerit iudex. In ſecũda parte dicitur ꝙ in qualibet prouincia ſynodus cauſas audire debet et terminare intra ſue prouincie terminos: ⁊ oĩs accuſatio fiat intra prouinciã, ſicut in Niceno cõcilio cõtinetur. Scd̃a ibi: Illa que ſunt.

a ¶ Preiudicio. Hoc ideo dicit, q⁊ ſpretis oĩbus ordinarijs ad eum poteſt appellari: ar. ʒ.ij.q.vj.ca.j.ij.et iij. nam ipſe eſt ordinarius omniuʒ. extra de elec. cum nobis olim.

b ¶ Expetere. Hic patʒ ꝙ cleric⁹ ſine cõſenſu ſui ep̃i nõ poteſt cõſentire in alium iudicẽ: nam ſic poſſet euacuari iuriſdictio epiſcopoꝝ ſi oẽs conſentirent in alium iudicem. ad idem facit.ij.qõ.vj. placuit.ij. ⁊ in auẽ. de ſanc. epiſco. §. economos. col. ix. Argu. cõtra. ʒ.e. pulſatus. Sed extra de foro cõpe. ſi diligenti. expeditũʒ eſt ꝙ non poteſt ꝑ pactũ renunciare foro. De hac materia notaui. xj.q.j. inolita. Joã. Qð dicit Joãnes ꝙ expeditum eſt in illa decre. extra de fo. cõpeten. ſi diligenti, non eſt verũ: ꝗ illa decre. loquitur ꝙ clericus nõ poteſt cõſentire in laicum: ſed hodie nec in clericum cõſentire poteſt, niſi de cõſenſu ſui epiſcopi: vt extra de foro compe. ſignificaſti. B.

Clericus an poſſit foro renũciare.

Immo ẽ verũ: vt patʒ ꝑ... cum §. Archi.

¶ Reuerentia. ¶ Caſus. Quia ſupra in cap. non liceat. mẽtionem fecit de reuerentia pape: ideo Gratianus dicit que ſit illa reuerentia, ſcilʒ cum appellatur ad eum: vel cum ab eo iudices extranei conceduntur.

NOn liceat cuiq̃ (ſine ꝑiudicio^a tñ Romane eccl̃ie: cui in oĩbus cauſis reuerentia ⁊ authoritas debeẽ) relictis his ſacerdotib⁹ qui in eadem prouincia dei eccleſias nutu diuino gubernant, ad alias cõuolare prouincias: vel aliarũ prouinciarũ epiſcoporum iudicia expetere^b vel pari. qð ſi quis preſumpſerit, ab officio cleri ſubmotus, ⁊ iniurie reus ab omnibus iudiceẽ.

¶ Reuerẽtia autẽ q̃ apoſtolice debeẽ eccleſie, ⁊ ei⁹ authoritas: intelligẽda eſt cum vel ad ipſam appellatũ fuerit, vel ab ea iudices electi concedũtur. Unde Sixtus papa cum diceret: Comprouinciales, et a ſe electos debent habere iudices. ſtatim ſubiungit: Niſi fuerit appellatum.

Item Anacletus papa.

¶ Abſq̃ apoſtolice ſedis decreto extraneos iudices audire non poſſumus.

UNaqueq̃ ꝓuincia tam iuxta eccleſiaſticas q̃ʒ iuxta ſeculi leges debet ſuos iuſtos et non iniquos habere iudices et non extraneos, niſi huius apoſtolice ſedis decreuerit authoritas.

Item ex ſynodo Romana.

¶ Super appellatione alterius ꝓuincie iudices adire nõ oportet.

NEminẽ^e exire de ꝓuincia ad ꝓuinciã, vel de comitatu ad comitatũ opʒ: niſi ad relationem iudicis, ita vt actor rei forum ſequaẽ. ⁊.ſ.

¶ Illa que ſunt ꝑ vnãquãq̃ prouinciã, ipſius prouincie ſynodus diſpenſet: ſicut in Niceno cõſtat eſſe decretũ concilio. Ultra prouincie terminos accuſandi licẽtia non progrediatur: ſed oĩs accuſatio intra prouinciã audiaẽ, ⁊ a comprouincialib⁹ termineẽ, niſi ꝓ prelatus ſit qui accuſatur.

Itẽ Sixtus. ¶ De eodem.

SI q̃s clericus ſuper q̃buſlibet criminib⁹ accuſatus fuerit: in ꝓuincia in qua cõſiſtit ille q̃ pulſaẽ, ſuas exerceat actiões: nec exiſtimet eũ accuſator ſu⁹ alibi, aut longi⁹ ad iudiciũ ꝓtrahendum.

Itẽ ex decreto Adriani pa.

¶ Ubi crimen admittitur, ibi cauſa ventiletur.

QUi crimen obijcit, ſciat ſe probaturum. Re vera ibi cauſa agatur, vbi crimẽ admittitur.

¶ Queſtio. vij.

QUod iudex eſſe non poſſit quẽ cum reo par aut maior macula inficit, multis authoritatibus ꝓbatur. Dicit enim ſancta Romana ſynodus.

¶ Infames iudices eſſe non poſſunt.

c ¶ Neminẽ. eſt autẽ hoc ideo ſtatutũ, quia alibi nõ poſſunt habere teſtes vel amicos: vt xxxiij.q.ij. ſiue. ij.q.ij. preceptũ. et in auẽ. vt oẽs obe. iudi. §. iij. col. v. Unde dico ꝙ ſi aliq̃s ĩpetrat reſcriptuʒ ad iudiceʒ alteri⁹ ꝓuincie, nõ ſufficit ꝙ vltra duas dietas non trahat aduerſariũ: vt dicit illa conſtitutio. extra de reſcript. nõnulli. Sed etiã requiriẽ ꝙ extra prouinciam eum non trahat, niſi in literis fiat mentio de prouincia. Cuʒ enim de iure extra prouinciam nemo ſit trahendus, vt hic diciẽ: ergo niſi reſcriptum principis de hoc faciat mẽtionem, nõ poteſt authoritate reſcripti trahi extra prouinciam, lʒ minus ſit ſpatiũ ad quod trahitur q̃ʒ due diete. Eſt tamen argu. contra extra de offi. iudi. ordi. ſignificauit. Jo. certe tñ nõ nocet ꝯtra: ſʒ illi ꝯſtitutioni nonnulli, ſtaẽ. Iſta opi. hodie nõ hʒ locũ, imo cõtrariũ obſeruat Romana curia.

Alias niſi ad ſedem ap̃licaʒ fuerit appellatum.

Reſcripto nõ põt q̃s trahi ex̃ ſuaʒ ꝓuinciã.

Intelligo vulgareʒ: vt dixi vij.q.j. §. factus.

UNaqueq̃. ¶ Caſus. Dicitur hic ꝙ quelibet prouincia proprios debet habere iudices ad quos comprouinciales recurrant, niſi ſedes apoſtolica aliter decreuerit.

NEminem. ¶ Caſus. Hoc capi. diuiditur in duas partes. In prima parte diciẽ ꝙ nullus debet trahi extra ſuam prouinciã vel comitatũ, ita ꝙ actor ſem-

SI q̃s cleric⁹. ¶ Caſus. Dicitur hic ꝙ de quocũq̃ crimine quis accuſatur, tantuʒ in ſua prouincia reſpõdeat: nec accuſator eum ad aliã prouinciam trahere nitatur.

QUod iudex. In hac. vij.q. q̃riẽ vtrũ criminoſ⁹ poſſit eſſe iudex: ⁊ inde ſũpta occaſione ponit tres ordines infamiũ: vſq̃ ad illã. l. arceẽ. Diuidas ĝ q̃ſtionem in tres partes. In prima parte poniẽ qð dictũ eſt. Scd̃ã ibi: Arceẽ. Tertia ibi: Qui ſine. Jo. de fan.

¶ Caſus. Hic intitulaẽ. vij.q. qua queritur an iudex